

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-626

03.12.2021

Уповноваженому Верховної Ради

України з прав людини

ДЕНІСОВІЙ Л.Л.

Шановна Людмило Леонтіївно!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит групи народних депутатів (Геращенко І. В. та інших, всього 4 депутата), оголошений на засіданні Верховної Ради України 3 грудня 2021 року, для розгляду і надання відповіді авторам запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 3 арк. у 1 прим.

З повагою

Руслан СТЕФАНЧУК

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул. М. Грушевського, 5, тел. 255 35 72

*№188-208-11
вх 30.11.2021р.*

Уповноваженому Верховної Ради України
з прав людини
ДЕНІСОВІЙ Л.Л.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Про надання правової оцінки дискримінаційним висловлюванням Президента України Володимира Зеленського на прес-марафоні «30 запитань Президенту України» 26.11.2021 р. та голови депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» Давида Арахамії 27.09.2021 р. в ефірі програми «Час Голованова» на телеканалі «Україна 24»

Шановна Людмила Леонтіївно!

26.11.2021 р., під час проведення прес-марафону «30 запитань Президенту України» Президент України Володимир Олександрович Зеленський, відповідаючи на запитання кореспондента видання «Українська правда» Михайла Ткача вжив відверто дискримінаційну та принизливу лексику по відношенню до представників національних меншин в Україні.

Зокрема, В.О. Зеленський заявив: *«Чи був я у Синегорі? Да. Чи святкував я? Ні. Я там був з Єрмаком. Те, що ви робите щодо мене, це неправильно. Циган не викликав, ведмедів не викликав. І з Єрмаком без бутербродів я полетів у Гуту»* (див. <https://cutt.ly/rT3czwZ>).

Означена дискримінаційна заява, оголошена Президентом України, який, відповідно до частини першої статті 102 Конституції України є гарантом додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина, викликала значний суспільний резонанс та обурення, насамперед серед представників ромської національної меншини в Україні.

Водночас, статтею 1 Закону України «Про національні меншини в Україні», встановлено, що Україна гарантує громадянам республіки незалежно від їх національного походження рівні політичні, соціальні, економічні та культурні права і свободи, підтримує розвиток національної самосвідомості й самовиявлення. Усі громадяни України користуються захистом держави на рівних підставах. При забезпеченні прав осіб, які належать до національних меншин, держава виходить з того, що вони є невід'ємною частиною загальновизнаних прав людини.

Також інформуємо Вас, що 27.09.2021 р. в ефірі програми «Час Голованова» на телеканалі «Україна 24» голова депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» у Верховній Раді України IX скликання Арахамія Давид Георгійович заявив:

«Корупція в ДНК в Україні просто зашита. І кожна людина хоче мати якогось кума, який за нього хоче щось повирішувати. На жаль, це на кожному рівні можна спостерігати: починаючи від самоорганізації у дворі, ОСББ і до самого верху. Ось так воно працює.» (див. 8.12 – 8.26 <https://cutt.ly/OTrzfVy>).

Вищезазначена заява керівника найбільшої, за кількістю народних депутатів України, депутатської фракції у Верховній Раді України IX скликання Д.Г. Арахамії викликала обурення громадськості через дискримінаційну лексику та віднесення Д.Г. Арахамією усіх громадян України до осіб, які систематично вчиняють корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення.

Подібні дискримінаційні заяви В.О. Зеленського та Д.Г. Арахамії, які не вперше виголошуються на адресу українського суспільства, посилюють стереотипи держави-агресора Російської Федерації, знецінюють досягнення державного керівництва України попередніх років, компрометують виборців, державу, Верховну Раду України та негативно впливають на міжнародний імідж України за кордоном.

Звертаємо Вашу увагу, що відповідно до частини третьої статті 1, частини першої статті 8, а також пункту сьомого статті 24 Закону України «Про статус народного депутата України» у своїй діяльності народний депутат повинен дотримуватися загальновизнаних норм моралі; додержуватись вимог трудової дисципліни та норм депутатської етики; завжди зберігати власну гідність, поважати честь і гідність інших народних депутатів, службових та посадових осіб і громадян; утримуватись від дій, заяв та вчинків, що компрометують його самого, виборців, Верховну Раду України, державу.

Водночас, відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», форми дискримінації з боку державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, юридичних осіб публічного та приватного права, а також фізичних осіб, визначені статтею 5 цього Закону, забороняються. При цьому, частиною другою статті 9 цього Закону, суб'єкти, наділені повноваженнями щодо запобігання та протидії дискримінації, для досягнення мети цього Закону у своїй діяльності можуть застосовувати позитивні дії.

Окремо наголошуємо, що заяви В.О. Зеленського та Д.Г. Арахамії мають ознаки злочину відповідно частини другої статті 161 Кримінального кодексу України (Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками), а також грубо порушують принципи заборони дискримінації, закріплених в Статуті ООН 1945 р., Загальній декларації ООН прав людини 1948 р., Конвенції ООН про запобігання злочину геноциду та покарання за нього 1948 р., Конвенції Ради Європи про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., Декларації ООН про ліквідацію всіх форм расової дискримінації

1963 р., Міжнародного пакту ООН про громадянські і політичні права 1966 р., Міжнародного пакту ООН про економічні, соціальні і культурні права 1966 р., Міжнародної конвенції ООН про припинення злочину апартеїду і покарання за нього 1973 р., Декларації ООН про ліквідацію усіх форм нетерпимості та дискримінації на основі релігії або переконань 1981 р., Декларації ООН про права осіб, які належать до національних або етнічних, релігійних і мовних меншин 1992 р. (ратифікованих Верховною Радою України).

З огляду на значний суспільний резонанс довкола порушених питань, а також керуючись статтею 15 Закону України «Про статус народного депутата України», просимо:

- надати правову оцінку дискримінаційним висловлюванням Президента України Володимира Зеленського на прес-марафоні «30 запитань Президенту України» 26.11.2021 р. та голови депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» Давида Арахамії 27.09.2021 р. в ефірі програми «Час Голованова» на телеканалі «Україна 24»;

- закликати Президента України Володимира Зеленського та голову депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» Давида Арахамію принести публічні вибачення за згадані вище дискримінаційні висловлювання та, у майбутньому, утримуватись від дій, які компрометують виборців, державу, Верховну Раду України та негативно впливають на міжнародний імідж України.

Відповідь на означений депутатський запит та інформацію про вжиті заходи просимо надати у строки, встановлені законодавством.

З повагою

Народні депутати України

Тереминко І.В. 18.9.21
Фіфун С.Ф. 18.9.21
Гончарук-Шенкаренко І.І. 18.9.21
Гончарук І.І. 18.9.21